

Előszó

A Kúria megítélésben egyre nagyobb jelentőségű az ítélezési mellett végzett kiegészítő jellegű tevékenység. Az évi rendszerességgel végzett joggyakorlat elemzés során készült összefoglaló jelentéseket szakirodalmi cikkekben, monográfiákban idézik. –méltán hiszen arra vállalkoznak, hogy egy-egy jogterület problémájának átfogó feltérképezését végzik el. A diagnózis mellett javaslatokat is megfogalmaznak akár a joggyakorlat jövőendő irányára akár a jogalkotás számára. Nincs ez másképp 2018 évben sem amikor a jogász társadalom több, mint 150 javaslatából az alábbi fontos kérdések megvizsgálását láttuk szükségesnek:

A földforgalmi ügyekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlat merültek fel ráadásul olyan érdemi kérdések, mint a határozott időtartamra, nem közeli hozzátartozók között szerződéssel alapított haszonélvezeti jogok, továbbá használati jogok Fét v. 108.§-a szerinti automatikus megszűnése. A kérdésben a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett elő két folyamatban lévő peres eljárásban is, amelyek alapján a kérelmek egyesítését követően az előzetes döntéshozatali eljárás C-52/16.és C-113/16. számon jelenleg is folyamatban van.

A beteg személyes hozzájárulása nélkül elrendelt sürgősségi és a kötelező gyógykezeléseknél a veszélyeztető magatartás és a közvetlen veszélyeztető magatartás elhatárolása és megalapozottságának bizonyítása kulcskérdés [Pleso kontra Magyarország, EJEB 2012. október 2.napján kelt határozata].Az országos felmérés alapján a joggyakorlat elemző csoport megvizsgálja, hogy a bíróság a szakvélemény tartalmánál mennyiben követeli meg az adott konkrét esetet illetően a közvetlen veszélyeztető magatartás megvalósulása indokának pontos feltüntetését.

A migrációval összefüggő közigazgatási bírói gyakorlat nem mellőzheti annak elemzését, hogy az Alaptörvény milyen változást hozott, indított el a jogalkalmazói gyakorlatban, milyen módon hatott a bíróságok ítélezési gyakorlatára, tetten érhető-e az alapjogokra visszaütő, más megfogalmazásban alapjog védelmi ítélezés. Lényeges azt is feltárni, hogyan alakult a nemzetközi jogi és uniós jogi háttér, Magyarország nemzetközi kötelezettségei, a nemzetközi jog alapelvei az egyes konkrét bírói döntésekre milyen hatással bírtak.

Vizsgálendő az eljárási határidők betartottsága, a bizonyítási teher, illetve a tényállás-tisztázási kötelezettség egymáshoz való viszonya, a hamis adatszolgáltatás következményei, a családi kapcsolatok hatása az engedélyek megadhatóságára, a megélhetés, a jövedelem igazolt volta.

A munkaviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodások: a versenytildalmi megállapodásra és a tanulmányi szerződésre vonatkozó munkajogi szabályok értelmezésével kapcsolatos bírói gyakorlatban felvetődik annak kérdése, hogy a „méltánytalan és túlzott” korlátozás esetén fennáll-e az érvénytelenség, vagy csak az ellenérték nem tekinthető arányosnak, ezért annak kompenzálása igényelhető. Indokolt vizsgálni, hogy a versenytildalmi megállapodás szóbeli megkötése, illetve annak megszüntetése során az elállási jog gyakorlása milyen bizonyítási nehézségeket jelent, és a felek ennek milyen sikerrel tudnak eleget tenni.

A szerződésszegés objektív tényeken alapul, ezért nem kell vizsgálni, hogy mennyiben róható fel az a feleknek. Vizsgálni szükséges azonban, hogy a gyakorlatban ez miként jelenik meg, milyen kimentési okokat terjesztenek elő az eljárás résztvevői, és azokat a bíróságok helyesen értékelik-e.

A munkáltató kártérítési felelőssége összezszerűségének kérdése felveti, hogy követi-e tehát az ítélkezési gyakorlat az Mt. indokolását, miszerint az elmaradt jövedelem (amelynek egyik törvényben sincs definíciója) a távolléti díjjal számítandó.

Az országos büntetékiszabási gyakorlat vizsgálata felveti: Jogrendszerünkben a büntetés kiszabásának feladata megoszlik a törvényhozó és a bíró között, úgynevezett „relatív határozatlan” rendszer. Ez azt jelenti, hogy a Büntető Törvénykönyv a kiszabható büntetés, aló és felső határt jelöli meg, azon belül a büntetés konkrét mértéknek a meghatározása a bíró feladata. A konkrét mérték meghatározásánál irányadó szempontokat a Btk. nem tartalmazza még példálódzva sem, azok kimunkálását döntően a bírói gyakorlatra bízva.

Azok egységes értékelésére nézve a Kúria jelenleg a Bkv.56. nyújt segítséget a joggyakorlat számára. A vizsgálat három bűncselekmény, lopás, rablás és a súlyos testi sértés bűncselekménye miatt elítéltekre terjed ki, azon felnőtt korú elítéltekre, akikre nézve a jogerős másodfokú határozatot törvényszék hozta meg.

A magánélet védelme – jogági határvonalak az egyéni és közösségi igény érvényesítése terén izgalmas kérdés, hogy a különböző jogágak mihez kezdenek ezzel a kérdéssel. Vagyis a különböző jogágak (polgári, köz- és büntetőjog) külön-külön mit tartanak olyannak, ami miatt a magánélet védelme érdekében más, mások joga korlátozható, és mit tartanak olyannak, ami miatt a magánülethez való jog korlátozható.

Ténybeli javítás jogerő után- perújítás a büntetőeljárásban témájában kiemelt jelentőséggel bír a távollétes eljárást követően lefolytatott perújítás.

Indokoltnak tartjuk annak a kérdésnek a részletes vizsgálatát is, hogy a perújítás tényleges elrendelése esetén milyen mértékben került sor a bizonyítás megismétlésére, különösen a távollétes eljárás esetén.

Ebben a körben fontos annak a gyakorlatban problémaként jelentkező körülménynek a feltárása is, hogy a bizonyítás megismétlését milyen terjedelemben kell lefolytatni.

Remélem, hogy a felvillantott – és a 2018 évi joggyakorlat elemzés keretében tisztázandó- kérdések fölkeltek a tisztelt olvasók érdeklődését. A válaszokat a Forum Sententiarum Curiae következő számában találják majd meg.

Budapest, 2018. április

Dr. Darák Péter